

7. Model alimentari: Ramaderia

Document de treball

DIAGNOSI

Coneixement

Parcial en els aspectes qualitius. Greus dèficits en el coneixement de la governança dels comunals ramaders (sobretot a l'alta muntanya -ni tant sols cartografies de les propietats). Moltes mancances en els impactes negatius del model industrial intensiu (dins i fora del país), degut a l'actitud de bloqueig del poderós lobby de la ramaderia intensiva. Agroindústria: 1r sector industrial de Catalunya, 1r clúster agroalimentari europeu. La indústria càrnia és líder.

Estat i tendències

Un dels clústers ramaders intensius més grans i influents d'Europa. Forta dependència externa. Catalunya importa el 70% dels productes dels pinsos soja (2 M t/any) i blat de moro de Brasil i Uruguai, - torta i residus d'oli de soia (1,4 M tn/any) d'Argentina i el 65% dels animals processats. Greus impactes socials i ambientals al país i encara més externalitzats (no documentats). Declivi de la ramaderia extensiva (sobretot ovina i cabruna), associada a l'actual model que fomenta la intensificació industrial, i provoca els baixos preus, la invasió des d'altres sectors, la pèrdua de pastors, de carrerades, dels ecosistemes pastorals (pastures, prats, deveses, etc), i, en general, de la diversitat natural i cultural vinculada als sistemes pastorals, els espais oberts, i la ramaderia tradicional. Dificultat d'accés a la terra i les pastures, també vinculada al règim d'ajudes de la PAC i el consegüent engrandiment de les finques existents.

Polítiques

Foment de la ramaderia intensiva amb tots els instruments de la PAC. Obstacles i penalització a la ramaderia extensiva i els models familiars i comunals. Pla de recuperació del sector oví i cabrum. L'única escola de pastors de Catalunya és d'iniciativa privada. Absència de polítiques de ramaderia extensiva, i d'instruments de governança democràtica del sector.

FITES

- Conservar i potenciar totes les races ramaderes autòctones de país
- Garantir l'autoabastiment de carn ecològica
- Eliminar la contaminació per purins i reduir la ramaderia intensiva a la capacitat que els sòls agraris de proximitat tinguin d'absorbir els purins sense contaminar.

- Reduir (+50%) les importacions de soia i moresc el 2030 i el 90% el 2050.
- Considerar la ramaderia extensiva com a sector estratègic de país dotant-la de polítiques, formació, posicionament al mercat, recerca, instruments de gestió i governança independents i transversals.
- Desescalar i reconvertir la ramaderia intensiva a ecològica i/o extensiva.

ACCIONS ESTRATÈGIQUES

- Pla de reducció de la ramaderia intensiva i els seus impactes negatius, aplicant polítiques de control, sancions i integració dels costos de les externalitats en els preus
- Pla de reconversió de la ramaderia industrial a ecològica i/o extensiva, incloent la formació, el reciclatge professional, campanya social de canvi d'hàbits de consum i ajuts associats a la transició.
- Incentivar i recuperar ramaderia extensiva, sobretot ovina, fomentant tot el cicle, inclosos els escorxadors i obradors descentralitzats, la formació de pastors i tècnics, i millores laborals i socials, més la dignificació de l'ofici
- Recuperar la transhumància – xarxa de carrerades i vies pecuàries (milers de km) com estratègia d'adaptació al canvi climàtic, a la preservació de la biodiversitat i com a patrimoni natural-cultural del país. Mitjançant la desintensificació de les pràctiques agropecuàries.
- Pla de reconversió alimentària ciutadana cap a la qualitat, la sostenibilitat i la sobirania alimentària.
- Remodelar l'Administració amb entrada d'experts en ramaderia extensiva, i establir legislació i eines de planificació i gestió pròpies, no jeràrquiques ni dependents d'altres sectors i polítiques.
- Crear una formació professional i un màster universitari en ramaderia extensiva i pastoralisme, recollint l'experiència de l'Escola de pastors, ramaders i especialistes dins la formació reglada.
- Establir un servei de substitució: borsa de professionals que substitueixin titulars d'explotació en baixes laborals i festius.
- Crear un centre dedicat a la recerca, gestió i suport pastoral. Aprofitant la iniciativa de l'Aliança Pastoral Catalana (governança públic-privada, transversal i democràtica).
- Desenvolupar els criteris i eines de planificació, integrades i no dependents jeràrquicament de la planificació forestal, conservació i prevenció d'incendis. Incloure l'expertesa dels Plans de Gestió Pastoral Integrada.

REFERÈNCIES

- Josep Montasell (2018) [Els espais agraris a Catalunya 1978-2018](#). IEC: Natura ús o abús? 40 anys després.
- Política Agrària Comunitària (PAC). Actualment (Octubre 2020) es debat la novaP AC al Parlament europeu
- DARP (2013) [Pla de recuperació del sector oví i cabrum](#)

Experts consultats

Josep Maria Mallarach

Josep Montasell

Eduard Trepà

Laia Batalla

Ferran Pauné